توراه أور • الباراشات לך לך • مامار 3

ולא יקרא עוד שמך אברם והיה שמך אברהם...

لن يُدعى اسمك بعد الآن أبرام (אברם)

إهداء تكريمًا لـ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ״ל

والد الريبي، ريب ليفي يتسحاق

LikuteiTorah.com

الباراشا الحاسيدية

/likuteitorah.com/ar/torah-ohr/lech-lecha/3

1 **ולא יקרא עוד שמך אברם והיה שמך אברהם כי אב המון גוים וכו'.**

«لن يُدعى اسمك بعد الآن أبرام (**אברם**)، بل يكون اسمك إبراهيم (**אברהם**)، لأنني [قد جعلتك] أبا جمهور من الأمم»، إلخ.

הענין כי הטעם למילה דכתיב אשר ברא אלקים לעשות לתקן שעדיין צריך תקון ע"י האדם כי הגם שכבר ברא אלקים את האדם לא בראו בשלימות

والتفسير: إن علة الختان [هي أن] الآية تقول: «الذي خلقه **אלקים** ليصنع»، أي ليُكمَل؛ إذ لا يزال بحاجة إلى الإكمال على يد الإنسان. فمع أن **אלקים** قد خلق الإنسان بالفعل، لم يخلقه كاملاً.

וכדאיתא במדרש רבה (פ' בראשית פ' י"א) **ששאל על המילה אם חביבה היא המילה למה נברא האדם ערל והיתה התשובה שכל מה שנברא בשימ"ב** [בששת ימי בראשית] **צריכים עשייה ותקון וכמו התורמסין שצריכין תיקון.**

كما ورد في ميدراش رباه (**מדרש רבה**)، بارشاس بيريشيس، الفصل 11: سأل [أحدهم] عن الختان: «إذا كان الختان عزيزاً إلى هذا الحد، فلماذا خُلق الإنسان غير مختون؟» وكان الجواب أن كل ما خُلق في أيام الخلق الستة يحتاج إلى مزيد من الصنع والإكمال، مثل الترمس الذي يحتاج إلى الإكمال.

ולהבין המשל איך הוא דומה לנמשל. הנה נודע מאמר המחדש בטובו בכל יום תמיד מע"ב [מעשה בראשית]

ولكي نفهم كيف يشبه المثل ما يُراد توضيحه، فإن القول الآتي معروف: «الذي يجدّد بطيبته، كل يوم على الدوام، عمل الخلق».

תמיד הוא החדוש יש מאין וענין התהוות יש וגשמי מאין ורוחני א"א להיות כך רק ע"י בחינ' [בחינת / בחינה] **מ"ש והבדילה הפרוכת לכם בין הקודש כו'**

«على الدوام» تعني تجدد نشوء شيء من لا شيء. ولا يمكن أن ينشأ شيء محسوس ومادي من لا شيء وروحاني إلا من خلال مستوى ما ورد في الآية: «وتفصل الستارة لكم بين المقدس»، إلخ.

כי בהמ"ק [בית המקדש] **שם היה מקור ההשפעה וגילוי השכינה בקדה"ק** [בקודש הקדשים] **ולהיות ההשפעה נמשך משם ולהלאה לא היה ע"י גילוי כל כך**

ففي الهيكل المقدس (Beis HaMikdash ,**בית המקדש**)، كان هناك في قدس الأقداس مصدر الفيض [من التأثير الإلهي] وانكشاف الحضور الإلهي (Shechinah ,**שכינה**). ولكي يمتد الفيض من هناك إلى ما بعده، لم يكن من الممكن أن يكون ذلك بانكشاف إلى هذا الحد،

כי א״כ היה הכל אחד רק שנמשך ע״י מסך מבדיל והוא הפרוכת המבדיל בין קדה״ק [קודש הקדשים] **ששם הי׳** [היה] **גילוי השכינה לבחי׳**

لأنه لو كان الأمر كذلك، لكان كل شيء واحداً. بل إن الفيض يمتد عبر حجاب فاصل: وهو الستارة التي تفصل بين قدس الأقداس، حيث كان انكشاف الحضور الإلهي (**שכינה**)، ومستوى

קדש ופרכת ת״א [תרגום אונקלוס] **פרסא וכמה בחי׳ פרוכת הי׳** [היה] **בבהמ״ק** [בבית המקדש] **ומשכן שכל ההשתלשלות מעולם ועד עולם הוא ע״י מסך פרסא מפסיק בין כל עולם כו׳.**

المقدس. وكلمة «الستارة» (**פרכת**، paroches) يترجمها ترجوم أونكلوس بلفظ «الحاجز» (**פרסא**، parsa). وكانت في الهيكل المقدس والمسكن المقدس أنواع عدة من الستائر، لأن سلسلة العوالم الهابطة (**השתלשלות**، hishtalshelus) كلها، من عالم إلى عالم، تجري عبر حجاب، أي حاجز يفصل بين كل عالم وآخر، إلخ.

2 **וזהו ענין המחדש בטובו שהתהוות מאין ליש הוא ע״י חדוש דהיינו ע״י מסך ופרסא נעשה אור חדש אור של תולדה ואין זה ממהות אור הראשון וכשיורד ומשתלשל נעשה עוד פרסא עד שנתהוה גשמיות ממש:**

وهذا هو معنى «الذي يجدّد بخيره»: إن الإيجاد من العدم إلى الوجود يكون بالتجديد. أي إن نورا جديدا ينشأ بواسطة حجاب وحاجز؛ نور متولّد، وليس من ماهية النور الأول. وحين يهبط ويتسلسل، يتكوّن حاجز آخر، إلى أن تنشأ المادية الفعلية.

3 **אך יש כמה מיני מסכים המבדילין שיש עוד בחינה שאומרים במוצאי שבת המבדיל בין קדש לחול**

غير أن هناك أنواعًا عديدة من الحواجز الفاصلة. فهناك مستوى آخر، [نذكره] في بركة التمييز عند انتهاء السبت (**שבת**, Shabbos): «الذي يميّز بين المقدّس والدنيوي».

שהוא מסך מבדיל גמור ואינו דומה לפרסא שמפסיק בין הקודש לקדה״ק [לקודש הקדשים] **שזהו דרך השתלשלות אותו אור עצמו שנתגשם**

وهذا حاجز فاصل تام، ولا يشبه الحجاب الذي يفصل بين القدس وقدس الأقداس؛ فذلك يجري على طريقة سلسلة العوالم الهابطة (**השתלשלות**, hishtalshelus) للنور نفسه، إذ يزداد تجسّمًا،

וגם לאחר הפרסא הוא קודש (וע״ד שמבדילין במ״ש ליו״ט [ליום טוב] **המבדיל בין קדש לקדש) משא״כ בין קדש לחול הוא מסך שמעלים ומסתיר האור עד שנעשה נפרד ממש**

وحتى بعد الحجاب يظلّ الأمر مقدّسًا (على غرار ما نقوله في بركة التمييز عند دخول العيد (Yom Tov ,**יו״ט**) بعد السبت: «الذي يميّز بين المقدّس والمقدّس»). أما الفصل بين المقدّس والدنيوي، فليس كذلك: إنه حاجز يحجب النور ويستره إلى أن يصبح [ما وراءه] منفصلًا حقًّا،

כמו היכלות החיצונים המגביהים א״ע [את עצמו] **לומר לי יאורי כו׳ אלא שואתה מחיה את כולם וקרו ליה אלהא דאלהיא ואינן כופרים ממש**

مثل الأبهاء الخارجية، التي تتعاظم قائلة: «نهري لي»، إلخ؛ غير أن «أنت تحييهم جميعًا»، وهم يسمّونه «ה׳ الذي فوق الآلهة»، ولا ينكرونه إنكارًا صريحًا.

וזהו הודו לאלקי האלקי׳ כל״ח [כי לעולם חסדו] **שלעולם חסדו והשפעתו מעולם ועד עולם עד שהוא בבחי׳ אלקי האלקים במקום ההעלם וההסתר והחושך ועל מסך מבדיל זה נאמר אלביש שמים קדרות וכו׳:**

وهذا هو [معنى] «احمدوا ה׳ الذي فوق الآلهة، فإن إحسانه إلى الأبد (le'olam ,**לעולם**)»: أي إن إحسانه وفيضه [يمتدان] من عالم إلى عالم، حتى يبلغ مستوى «ה׳ الذي فوق الآلهة» في موضع الخفاء والستر والظلمة. وعن هذا الحاجز الفاصل قيل: «أُلبس السماوات سوادًا»، إلخ.

4 **והנה בבחי׳ חול זה יש ב׳ בחינות א׳ חול גמור היכלות דנוגה דקרו לי׳ אלקא דאלקיא כנ״ל.**

والآن، ففي هذا المستوى من الدنيوي مستويان. الأول: الدنيوي المحض تماما، أي أروقة **נוגה** (Nogah)، التي تسمّيه «**אלקא דאלקיא**»، كما ذُكر أعلاه.

הב׳ הוא בחי׳ חולין שנעשו על טהרת הקדש חולו של מועד דהיינו שנמשך הארה מקדושה בחי׳ בטול גם בהחול וכמו ע״י שמירת שבת יש הארה בששת ימי החול מבחי׳ קדושת השבת.

والثاني هو مستوى «الأمور الدنيوية التي أُعدّت على طهارة المقدّس»، [مثل] أيام العمل في العيد (**חולו של מועד**, chol hamoed). أي إن إشراقا من القداسة، وهو مستوى إبطال الذات (**ביטול**, bittul)، يُجذب حتى إلى الدنيوي؛ وكما أن مراعاة السبت (**שבת**, Shabbos) تُحدث إشراقا في أيام الأسبوع الستة من مستوى قداسة السبت:

ג׳ ימים הראשונים משבת שעברה וג׳ ימים אחרונים משבת הבא וזה נמשך לישראל בששת ימי המעשה מקדושת שבת להיות כל מעשיהם בחול

الأيام الثلاثة الأولى من السبت الذي مضى، والأيام الثلاثة الأخيرة من السبت القادم. وهذا يُجذب إلى الشعب اليهودي في أيام العمل الستة، من قداسة السبت، لكي تكون جميع أعمالهم في الدنيوي

ע״ד חולין שנעשו עטה״ק [על טהרת הקודש] **(וזהו ענין הבדלה במו״ש** [במוצאי שבת] **ברוך המבדיל כו׳ הברכה היא המשכה שיהיו החולין נעשי׳** [נעשית / נעשים] **עטה״ק** [על טהרת הקודש]**) ועי״ז נאמר ששת ימים תעשה מעשיך וכו׳**

على نحو «الأمور الدنيوية التي أُعدّت على طهارة المقدّس». (وهذا هو معنى التمييز (**הבדלה**, havdalah) عند ختام السبت، «مبارك ... الذي يفصل»، إلخ: فالبركة استمداد، لكي تُعدّ الأمور الدنيوية على طهارة المقدّس). وعن هذا قيل: «ستة أيام تعمل عملك»، إلخ.

וצריך להיות ששת ימי המעשה דוקא ע״י ההעלם ומסך (המבדיל בין קדש לחול) **שאל״כ** [שאם לא כן] **היה בטול ממש**

ولا بد أن تكون أيام العمل الستة تحديدا من خلال الحجب والستر (الحاجز الفاصل بين المقدّس والدنيوي)، وإلا لوقع **ביטול** فعلي،

וכמו ענין תפלת שמו״ע [שמונה עשרה] **בהשתחוואו׳** [בהשתחוואות] **וכמו שא״א להרים יד לפני המלך כו׳ ומאן דמחוי במחוג קמי מלכא כו׳.**

كما في شأن صلاة الثمانية عشر (**שמונה עשרה**, Shemoneh Esreh) وما فيها من انحناءات، وكما لا يمكن رفع يد أمام الملك، إلخ، و«من يشير بإصبعه أمام الملك»، إلخ.

ובאמת כתי׳ [כתיב] **יגיע כפיך כי תאכל ע״י ל״ט מלאכות הזורע והחורש והקוצר כו׳ דהיינו שע״י המעשה ממשיך הוי״ה חדשה והתהוות דבר חדש להיות המחדש בטובו מעשה בראשית דוקא וזהו אשר ברא אלקים לעשות.**

وفي الحقيقة، كُتب: «حين تأكل من كدّ يديك»، من خلال الأعمال التسعة والثلاثين: الزرع والحرث والحصاد، إلخ. أي إن الفعل يستجلب وجودا جديدا وتكوّن شيء جديد، لكي يكون هناك على وجه الخصوص «من يجدّد بخيره عمل الخليقة». وهذا هو [معنى] «الذي خلقه **אלקים** ليصنعه».

תורמוסין צריכין תקון להפוך מרירו למיתקו להיות מי שטרח בע״ש [בערב שבת] **יאכל בשבת שיתעלה הכל בבחי׳ שבת**

ويحتاج الترمس إلى إصلاح، لتحويل مرارته إلى حلاوته، لكي «مَن تعب عشية السبت يأكل في السبت»، فيرتفع الكل إلى مستوى السبت.

כי שבת היא מנוחה בחי׳ בטול כמו שמו״ע [שמונה עשרה] **וא״א להיות כולו שבת כמו כולו שמו״ע** [שמונה עשרה] **רק תחלה להיות ימי החול כו׳.**

فالسبت (**שבת**, Shabbos) راحة، وهو مستوى إبطال الذات (**ביטול**, bittul)، مثل صلاة الثماني عشرة (**שמונה עשרה**, Shemoneh Esreh)؛ ولا يمكن أن يكون كله سبتًا، كما [لا يمكن أن يكون] كله صلاة الثماني عشرة؛ بل لا بد أولًا من أيام الأسبوع، إلخ.

5 **ותקון זה הוא ג״כ בחי׳ המילה כי עד שלא נימול אברהם היה שמו אברם אב הוא בחי׳ ראשית הגילוי יש מאין**

وهذا التكميل هو أيضًا جانب الختان. فقبل أن يُختن إبراهيم (**אברהם**)، كان اسمه أبرام (**אברם**). و«الأب» (**אב**, Av) هو مرتبة أول انكشاف شيء من العدم،

שהוא מקור ההשפעה נק׳ בשם אב והיה בבחי׳ רם על כל גוים כו׳ מפני שהיה ע״י מסך.

وهو، لكونه مصدر الفيض، يُدعى «الأب». وكان هذا المصدر في حال الرفعة (**רם**, ram)، «عالياً فوق جميع الأمم»، إلخ، لأنه كان بواسطة حجاب.

6 **וע״י המילה נק׳ אברהם אב המון גוים להוסיף התכללות ניצוצות כי להיות ההארה בגלוי גמור עד שיתקרב הניצוץ ליכלל תחת כנפי השכינה הוא ע״י המילה כי מילה אותיות מל י״ה הם חו״ב** [חכמה ובינה]**.**

وبواسطة الختان سُمّي إبراهيم (**אברהם**, Avraham) «أبًا لجمهور من الأمم»، ليزداد اندراج الشرارات. فلكي يكون الإشراق في انكشاف تام، حتى يقترب الشرر فيندرج تحت أجنحة الحضور الإلهي (**שכינה**, Shechinah)، لا بدّ من الختان. فكلمة الختان (**מילה**, milah) تتألف من حرفي الانكشاف (**מל**, mal) [و]يود-هي (**י״ה**, Yud-Hei)، وهما الحكمة (**חכמה**, Chochmah) والفهم (**בינה**, Binah).

ומל הוא ל׳ [לשון] **התגלות כי מל מלשון ממללא שהדבור הוא המגלה את החכמה להיות החכמה יוצאת מכח אל הפועל ומההעל׳ אל הגילוי**

و«mal» (**מל**) لفظ يدل على الانكشاف، إذ هو من لفظ «يتكلم» (**ממללא**, memalela)، فالكلام هو الذي يكشف الحكمة، فتخرج الحكمة من القوة إلى الفعل، ومن الاحتجاب إلى الانكشاف.

ולכן לע״ל [לעתיד לבוא] **דכתי׳** [דכתיב] **אז אהפך אל עמים שפה ברורה כתי׳** [כתיב] **וראו כל בשר יחדיו כי פי ה׳ דבר מחמת שיהי׳** [שיהיה] **גילוי בחי׳ דבור התגלות אלקות התגלות חכמה:**

ولذلك، ففي الزمن الآتي، الذي كُتب عنه: «حينئذ أُحوّل إلى الشعوب لغة واضحة»، كُتب أيضًا: «وسيرى كل بشر معًا أن فم **ה׳** (**הוי׳** / **שם הוי׳**, Havayah) قد تكلّم»؛ وذلك لأنه سيكون هناك انكشاف لمستوى الكلام، وانكشاف للألوهية، وانكشاف للحكمة.

7 **וגילוי זה למעלה הוא בבחי׳ חשמל עתים חשות דהיינו שלפעמים הוא בבחי׳ העלם סייג לחכמה שתיקה ועתים ממללות בחי׳ דבור וגילוי**

ويكون هذا التجلي في الأعلى في مستوى الإشراق، **חשמל** (Chashmal): «صامتًا أحيانًا» (**חשות**, chashos)، أي إنه يكون أحيانًا في حال احتجاب: «الصمت سياجٌ للحكمة»؛ و«ناطقًا أحيانًا» (**ממללות**, memalelos)، وهو مستوى الكلام والتجلي.

וגם מל מלשון והוא ישב ממולי שהוא פי׳ נגדי כלומר דבר שנראה כאילו הוא לנוכח עיניו.

وأيضًا، فإن «**מל**» مشتقّ من العبارة «وهو يقيم قبالتي» (**ממולי**)، وهي تُفسَّر بمعنى «مواجهًا لي»؛ أي شيء يبدو كأنه قائم أمام عينيه.

8 **ולמטה באדם התחתון הנה כתיב נעשה אדם בצלמנו כדמותנו יש ג״כ מסך על אבר המשפיע שהוא בבחי׳ רם.**

وفيما يتعلّق بالإنسان في الأسفل (إذ كُتب: «لنصنع الإنسان على صورتنا كشبهنا»)، يوجد أيضًا حاجز على العضو الذكري المانح، وهو في مرتبة المتعالي (**רם**, ram).

הנסתרות לה׳ אלקינו חו״ב [חכמה ובינה] **והנגלות לנו ולבנינו שע״י המילה נעשה נגלות לנו ולבנינו שהגילוי אינו אלא בבחי׳ לבנינו שהוא בחי׳ הולדה כי**

«الأمور المستترة تخصّ اسم **ה׳** (**הוי׳** / **שם הוי׳**, Havayah)، **אלקינו**»: [أي] الحكمة (**חכמה**, Chochmah) والفهم (**בינה**, Binah)؛ و«الأمور المكشوفة لنا ولأبنائنا»: إذ تصير، بفضل الختان، «مكشوفة لنا ولأبنائنا»، لأن الكشف إنما يكون في مستوى «لأبنائنا»، وهو مستوى الإنجاب.

לכן כאשר נתוסף ה׳ באברהם מ״מ לא נעקר הרי״ש באברהם שעדיין הוא בחי׳ רם אלא שנתוסף בחי׳ ה׳ להיות בחי׳ רם זה בגילוי.

ولهذا السبب، حين أُضيف حرف **ה** (ה, hei) إلى أفراهام (**אברהם**)، لم يُنتزع مع ذلك حرف الراء (ר, reish) من اسمه؛ فهو لا يزال في مرتبة «**רם**» (المتعالي)، ولم يُضَف إلا مستوى حرف **ה** (hei)، لكي تصير هذه المرتبة من «**רם**» مكشوفة.

והנה המילה היא גילוי (ופריעה היא גילוי יותר כמו ופרע את ראש האשה. שחיטה מפורעת כו׳).

والآن، فالختان كشفٌ (وأما الكشف، أي **פריעה** [التعرية] (**פריעה**, peri'ah)، فهو كشف أعظم، كما في «فيكشف رأس المرأة»؛ و«ذبح مكشوف»، إلخ).

המסך המבדיל בין קדש לחול דישראל חולין שנעשו על טה״ק [טהרת הקודש] **שהיא עיקר ההבדלה כי בשבעה הבדלות להבדיל בין הטמא כו׳ אין אנו אומרים לפי שא״צ** [שאין צריך / שאינו צריך] **כ״כ** [כל כך] **כי מאחר שמעבירים ההבדלה שבין קדש לחול כו׳:**

أما لدى بني إسرائيل، فالحاجز الفاصل بين المقدّس والدنيوي هو «الأمور الدنيوية التي أُعدّت على طهارة المقدّس»، وهذا هو الفصل الجوهري. فمن بين الفواصل السبعة، لا نقول: «للفصل بين النجس»، إلخ، لأن ذلك ليس ضروريًا إلى هذا الحد؛ إذ ما إن يُزال الفصل بين المقدّس والدنيوي، إلخ.

LikuteiTorah.com
الباراشا الحاسيدية

حول هذه الطبعة

This edition contains the Hebrew text وthe English translation.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

الترجمة العربية والشروح: أُعدّت لموقع LikuteiTorah.com بمساعدة الذكاء الاصطناعي (openai/gpt-6-luna-pro:batch)، وقورنت بالنص العبري وبموقع سفاريا؛ ولم يراجعها محرر بشري بعد. يرجى التحقق من كل ما هو مهم بالرجوع إلى النص العبري.

طلب الريبي أن تُدرَس مَاماريم باراشا الأسبوع، «الباراشا الحسيدية»، خلال ذلك الأسبوع، موزعة على أيامه السبعة (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309). لماذا ندرسها، وما بركات الريبي: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

مشروع مجاني غير تجاري؛ لا يُباع هنا شيء. والمشروع غير تابع لكيهوت أو سفاريا أو مكتبة لوبافيتش. © likuteitorah.com

من likuteitorah.com/ar/torah-ohr/lech-lecha/3/

إهداء تكريمًا لـ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ״ל

والد الريبي، ريب ليفي يتسحاق